

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-06-000 345
Бања Лука, 10.10.2008. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Драгослава Лукића, као предсједника вијећа, Петра Бајића и Биљане Томић, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Ј. К. из М., против тужене Општине М., коју заступа РЈР РС, сједиште замјеника у В., ради заштите права из рдног односа, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Источном Сарајеву број Гж-235/04 од 4.1.2006. године, на сједници одржаној 10.10.2008. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужиоца се уважава, преиначава се пресуда Окружног суда у Источном Сарајеву број Гж-235/04 од 4.1.2006. године у односу на одлуку о незаконитости рјешења Секретара тужене број 03-126-1650/98 од 8.9.1998. године, као и враћања тужиоца на рад код тужене на радно мјесто које одговара његовим стручним и радним способностима, тако што се жалба тужене у том дијелу одбија и првостепена пресуда Основног суда у Власеници број П-I-112/02 од 2.3.2004. године у том дијелу потврђује, док се жалба тужене уважава у односу на одлуку којом је тужена обавезана да тужиоцу изврши уплату доприноса ПИО за неуплаћени период до дана повратка на посао, као и да му на име плата за период од 1.9.1998. године до 31.1.2003. године накнади 9.275,64 КМ, а по основу камата за тај период исплати износ од 5.351,84 КМ са даљњом каматом на главни дуг до коначне исплате, те да тужиоцу накнади трошкове спора у износу од 1.070,00 КМ, првостепена пресуда Основног суда у Власеници број П-I-112/03 од 2.3.2004. године у том дијелу укида и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Власеници број П-I-112/03 од 2.3.2004. године утврђено је да је незаконито рјешење секретара тужене број 03-126-1650/98 од 8.9.1998. године, па се налаже туженој да у року од петнаест дана од дана доношења ове пресуде, врати тужиоца на радно мјесто које одговара његовој стручној спреми у Одсјеку за општу управу и друштвене дјелатности, а затим да тужиоцу успостави сва права из радног односа и изврши уплате доприноса ПИО за неуплаћени период до дана повратка на посао, као и да тужиоцу на име плата за период од 1.9.1998. године до 31.1.2003. године накнади износ од 9.275,64 КМ, а на основу камата за тај период износ од 5.351,84 КМ са даљњим каматама на главницу до коначне исплате, уз накнаду трошкова спора у износу од 1.070,00 КМ, све у року од петнаест дана по правоснажности пресуде под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Источном Сарајеву број Гж-235/04 од 4.1.2006. године, жалба тужене је уважена, преиначена првостепена пресуда тако што је тужилац одбијен са тужбеним захтјевом.

Тужилац ревизијом добија другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права с приједогом да се та пресуда укине.

Одговор на ревизију није поднесен.

У тужби тужилац захтјевом тражи: 1.) да се поништи рјешење тужене број 03-126-1650/98 од 8.9.1998. године; 2.) да га тужена врати на рад на радно мјесто које одговара његовим стручним и радним способностима; 3.) да му на име плата за период од 1.9.1998. године до 31.1.2003. године исплати износ од 9.275,64 КМ и по основу камата за тај период исплати 5.351,84 КМ са даљњим каматама на главницу до коначне исплате и 4.) да тужена изврши уплате доприноса ПИО РС за период од престанка рада тужиоца до повратка на рад код тужене.

Наконведеног поступка првостепени суд је утврдио: да је рјешењем тужене број 03-12-1732-13/98 од 12.5.1998. године тужилац засновао радни однос са туженом на неодређено вријеме са 1.3.1998. године у органу тужене Одсјеку... и распоређен на радно мјесто водитеља радио-програма у локалној радио станици; да је одлуком Повјереништва тужене број 01-1338/98 од 30.7.1998. године привремено престао са радом Радио М., Н. с.; да је рјешењем тужене број 03-126-1650/98 од 8.9.1998. године тужиоцу престао радни однос са 1.9.1998. године „због укидања послова односно престанком потребе за њиховим ангажовањем у локалној р. –с.“; да је тужилац дана 16.9.1998. године секретару тужене поднио приговор против наведеног рјешења о престанку радног односа о којем тужена није одлучила и да је првостепеном суду 16.10.1998. године поднио тужбу ради заштите права из радног односа.

Код оваквог стања чињеница, првостепени суд налази „да је одлуком Уставног суда број У-6/99 утврђено да одлука Предсједника Републике Српске о оснивању Повјереништва Општине М., није у сагласности са Уставом Републике Српске и законом из кога слиједи да орган који је донио рјешење о привременом престанку рада Радио М. не егзистира, што има за посљедицу да је ништаво рјешење о престанку радног односа тужиоца. Да тужена у спорном периоду није примала нове раднике са средњом стручном спремом, али је у том периоду преузела два радника из Општинског црвеног крста и вратила једног радника из Општинског синдиката, при чему тужиоцу није понудила да ради на тим радним мјестима. Да из налаза и мишљења финансијског вјештака С. Ј. произилази да на име плата за период од 1.9.1998. до 31.1.2003. године тужена дугује тужиоцу 9.275,64 КМ, а по основу камата за тај период износ од 5.351,84 КМ, што укупно износи 14.627,48 КМ“, и позивом на одредбу чл. 19. Закона о радним односима у државним органима и чл. 83. Закона о раду, судио тако што је удовољио тужбеном захтјеву на начин ближе наведен у изреци првостепене пресуде.

Другостепени суд, одлучујући о жалби тужене против првостепене пресуде, усваја чињенична утврђена првостепеног суда, али не и његов правни закључак, налазећи „да је дошло до укидања радног мјеста на којем је тужилац

био распоређен по рјешењу о пријему у радни однос на радно мјесто водитеља радио-програма у локалној радио станици Радио М., да тужена у спорном периоду није извршила пријем радника са стручном спремом коју посједује тужилац“, па стога да је неоснован захтјев тужиоца за поништење рјешења о престанку радног односа, враћању на рад и исплату плата и судио тако што је жалбу тужене уважио, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтјев.

Одлука првостепеног суда у односу на утврђење да је незаконито предметно рјешење тужене о престанку радног односа тужиоцу и да је тужена обавезана да тужиоца врати на рад код тужене на радно мјесто које одговара његовој стручној спреми и радним способностима, је правилна.

Одлуком Уставног суда Републике Српске број У-6/99 од 12. и 13. јула 1999. године утврђено је да Одлука предсједника Републике Српске о образовању Повјереништва за Општину М. број 01-201/98 од 11. јула 1998. године, објављене у С. г. РС, број 23/98 и Одлука предсједника Републике Српске о укидању Одлуке о образовању Повјереништва за општину М. број 01-20/98 од 10. новембра 1998. године, објављене у С. г. РС број 36/98, нису у сагласности са Уставом Републике Српске и законом.

Према одредби чл. 67. ст. 1. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник РС,, број 29/94, 23/98 и 97/04) прописано је правно дејство одлука Уставног суда, по којој закони, други прописи и општи акти, који на основу одлуке суда престају да важе, не могу се примјењивати на односе који су настали прије дана објављивања одлуке суда, ако до тога дана нису правоснажно ријешени, а у ставу 2. тога члана је прописано, да прописи и други општи акти, донесени за извршење закона, прописа и других општих аката, који су на основу одлуке суда престали да важе, неће се примјењивати од дана објављивања одлуке суда, ако из одлуке произилази да ти акти нису у сагласности са Уставом и законом.

У овом случају је спорно рјешење о престанку радног односа тужиоцу, донесено на основу предметног рјешења Повјереништва за Општину М. број 01-1338/98 од 30.7.1998. године, којом привремено престаје са радом Радио М.– Н. с., у који је тужилац, по рјешењу тужене, до 12.5.1998. године примљен на рад на неодређено вријеме на радно мјесто водитеља радио-програма, дакле, спорна рјешења су донесена прије доношења наведене одлуке Уставног суда Републике Српске, којом је утврђено да Одлука предсједника Републике Српске о образовању Повјереништва за Општину М. од 11. јула 1998. године нису у сагласности са Уставом Републике Српске и законом, о којем првостепени суд до дана доношења наведене Одлуке Уставног суда Републике Српске није донио правоснажну судску одлуку (првостепена пресуда од 2.3.2004. године је постала правоснажна доношењем пресуде другостепеног суда број Гж-235/04 од 4.1.2006. године).

Због тога у смислу одредби чл. 67. ст. 1. и 2. Закона о Уставном суду Републике српске, спорно рјешење о престанку радног односа тужиоцу, донесено је, како је речено, на основу одлуке органа тужене, за које је Одлуком Уставног суда Републике Српске утврђена несагласност са Уставом Републике Српске и законом, и зато је правилна одлука првостепеног суда којом се

поништава као незаконито спорно рјешење о престанку радног односа тужиоцу, чије поништење прати и реинтеграција тужиоца као радника тужене.

Зато се ревизија тужиоца у односном дијелу указује основаном, па је примјеном одредби чл. 250. ст. 1. у вези са одредбом чл. 456. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС број 58/03 до 63/07 – у даљем тексту ЗПП РС), побијана другостепена пресуда у том дијелу преиначена тако што је жалба тужене у том дијелу одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Није правилна одлука првостепеног суда којом је тужена обавезана да тужиоцу на име плате за период од 1.9.1998. године до 31.1.2003. године накнади 9.275,64 КМ, као и обрачуната камата на тај износ исплати у износу од 5.351,84 КМ са даљом каматом на главно потраживање.

Пошто у периоду од престанка рада до враћања на рад, тужилац није радио, њему не припада зарада – плата, која се остварује искључиво радом. Тужиоцу, међутим, припада накнада штете у висини изостале зараде због тога што је одлуком о престанку радног односа тужене, незаконито био спријечен да ради и остварује то право (лични доходак – зарада, плата). Тужилац је у тужби погрешно навео да тражи исплату зараде, али то по чл. 53. ст. 3. ЗПП РС, није била сметња да нижестепени судови овај спор ријеше по правилима о одговорности за штету из Закона о радним односима („Службени гласник РС“ број 25/93 до 10/98) који је био на снази у вријеме доношења рјешења о престанку радног односа тужиоцу.

Пошто то није учињено, погрешно је примијењено материјално право. Овај спор се има ријешити примјеном одредби чл. 51. ЗРО, а основ ове одговорности постоји јер је незаконитост одлуке о престанку радног односа утврђена правоснажном првостепеном пресудом у том дијелу. Стога остаје да се утврди само висина штете, која се утврђује према висини изостале зараде, радног мјеста на којем је радио, односно радног мјеста код тужене које одговара његовој стручној спреми и радним способностима. Међутим, како накнада, не може бити већа од штете, потребно је да се утврди је ли се у међувремену тужилац запослио и колико је у том временском периоду остваривао зараду, да би се за толико смањила накнада штете. Зарада се не урачунава само ако ју је остваривао и раније (прије престанка радног односа, а после редовног радног времена) и то у мјери која одговара прековременом раду, а зарада остварена у току редовног радног времена, урачунава се увијек. На накнаду штете на име неостварене мјесечне зараде по истеку мјесеца, припада му и право на камату.

На основу свега реченог, ревизија тужене се указује основаном у односу на исплату плата за период од 1.9.1998. до 31.1.2003. године у износу од 9.275,64 КМ и обрачуна камата у износу од 5.351,84 КМ, па је примјеном одредби чл. 250. ст. 2. у вези с одредбом чл. 456. ст. 2. ЗПП РС у том дијелу другостепена пресуда укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење, који ће у наставку поступка,поводом одлучивања о жалби тужене против првостепене пресуде отклонити недостатке на које се указује у овом рјешењу, а затим донијети закониту одлуку.

Предсједник вијећа
Драгослав Лукић